ANDRIAUS SNIADECKIO SKAITYMAI

LECTIONES ANDREAE SNIADECKI

Apie vaikų fizinį lavinimą

Andriaus Sniadeckio kūrinio naujausio vertimo** pristatymas*

2026 m. lapkričio 26 d. (ketvirtadienis) 16.30 val.
Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos Didžioji salė
Trakų g. 10, Vilnius

Rengėjai:

Lietuvos filosofų bendrija · Lietuvos mokslo istorikų ir filosofų bendrija

Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka

Vilniaus medicinos draugija

Vilniaus universitetas · 1579 · Universitas Vilnensis

Medicinos fakultetas

Bičiulė

Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka

Rėmėjai:

Rūta ir Rimvydas Baranauskai

ThermoFisher SCIENTIFIC

* Śniadecki, Jędrzej. *O fizycznym wychowaniu dzieci*. Wilno, 1805.
** Sniadeckis, Andrius. *Apie vaikų fizinį lavinimą*. Iš lenkų kalbos vertė Aistis Žalnora. Utena: Utenos Indra, 2025.

PROGRAMA

16.30–16.35
Įžangos žodis.
Dr. Birutė Railienė ir doc. dr. Aistis Žalnora.

16.35–16.40
Sveikinimo žodis.
Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos direktorė Emilija Banionytė.

16.40–17.00
Andriaus Sniadeckio mintys apie vaikų fizinį lavinimą: anuomet ir šiandien.
Doc. dr. Aistis Žalnora, Vilniaus universiteto (VU) Medicinos fakultetas.

17.00–17.20
Andrius Sniadeckis (1768–1838) — auksologinių darbų pradininkas Lietuvoje, jo įžvalgų kompleksiškumas ir aktualumas šiandien.
Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė, VU Medicinos fakultetas.

17.20–17.40
Paauglių respublika: A. Sniadeckio įžvalgos ir šiuolaikinio mokslo žemėlapiai.
Doc. dr. Lina Zabulienė, VU Medicinos fakultetas.

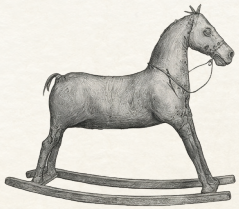
17.40–18.00
Judėjimo vertė vaikystėje. Ar vis dar reikia ją įrodinėti?
Audronė Vizbarienė, Respublikinės ikimokyklinio ugdymo kūno kultūros pedagogų asociacijos prezidentė.

18.00–18.20
Andrius Sniadeckis — XXI amžiaus būsimajam vaikystės pedagogui.
Doc. dr. Ramunė Žilinskienė, VU Medicinos fakultetas.

18.20–19.00
Diskusija. Kava, arbata.

Žmogus nėra visada iš vienos ir tos pačios formos išlieta skulptūra. Tai būtybė, kuri turi neribotą skaičių atmainų. [...] Lavinime turime akcentuoti tai, jog žmogus nesukuriamas pagal kažkokį iš anksto sugalvotą planą, pagal žmogiško požiūrio išbaigtumą, bet žmogumi gimstama. Mokytojas, kuris turi užsiimti jo lavinimu, turi lavinti žmogų tokį, kokį jį gauna iš gamtos. Jis turi iš pradžių pažinti tą žaliavą, tuos pirminius žmogaus matmenis, su kuo ir turi atsirasti jo darbo turinys — taip, kaip ūkininkas turi žinoti žemę, kurią kultivuos; taip, kaip skulptorius tiria uolą, kurią formuos. (p. 34)

Iš anksto numatau, kad neišvengiamai manęs tėvai tuojau paklaus — kada jau leisti vaikams mokytis? Atsakyčiau — mokomės nuo pat gimimo. Nes visas gyvenimas yra nuolatinis mokymasis, kurį tik miegu ir poilsiu pertraukiame, o mirtimi užbaigiame. Tas, kas gyvendamas nenori mokytis, turėtų užmerkti akis, užsiklijuoti ausis ir kitus jutimo organus turėtų uždengti nieko nepraleidžiančiu šydu. Viskas, ką žmogus atranda ir suvokia, jam yra mokslas, nauja nauda jo protui. Visi jo jausmai, įsivaizdavimai ir judesiai yra įrašomi ir yra patikimas įgūdis santykyje tarp jo ir jį supančių būtybių. To santykio pajautimas yra turtas ir lobis, jo proto brangenybės. O tas, kuris sąmoningai suvokia visus savo santykius su daiktais ir tarp savęs, tas moka viską, kas jam naudinga, ir tiek, kiek suvokia visa gamtą, kiek tas suvokimas jam yra naudingas — žodžiu pridurčiau — tiek, kiek jam ji yra prieinama. (p. 105)

https://andrewsniadecki.org/

Programą parengė *Birutė Railienė* ir *Aistis Žalnora* ⋆ Dailininkė *Miglė Datkūnaitė*

Viršelyje — Léopold Flameng (1831–1911). Vaikų žaidimai. Iki 1900. Akvafortas. 13,2 × 8,8 cm
Lenkijos nacionalinė biblioteka

Renginio metu bus fotografuojama ir filmuojama. Nuotraukos ir vaizdo įrašai gali būti naudojami renginio viešinimui socialiniuose tinkluose, internetinėse svetainėse, spaudoje ir kt.